

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет політичних наук

Кафедра соціології та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Юрій КОТЛЯР

“ ” 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПОЛІТИЧНОЇ ПРОПАГАНДИ

Спеціальність 052 «Політологія»

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 061 «Журналістика»

Розробник	Тетяна ЛУШАГІНА
В.о. завідувача кафедри розробника	Тетяна ЛУШАГІНА
В.о. завідувача кафедри спеціальності 052 Політологія	Тетяна ЛУШАГІНА
Завідувач кафедри спеціальності 032 Історія та археологія	Ірина МІРОНОВА
Завідувач кафедри спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Олександр ШЕВЧУК
В.о. завідувача кафедри спеціальності 061 Журналістика	Тетяна СИДОРЕНКО
Гарант освітньої програми «Політологія»	Тетяна ЛУШАГІНА
Гарант освітньої програми «Історія та археологія»	Яна ГАРГАУН
Гарант освітньої програми «Міжнародні відносини (з вивчення двох іноземних мов)»	Ірина ГАБРО
Гарант освітньої програми «Журналістика»	Тетяна СИДОРЕНКО
Декан факультету політичних наук	Анастасія ХМЕЛЬ
Т.в.о. начальника НМВ	Сергій ШКІРЧАК

Миколаїв – 2024 рік

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни		
Назва дисципліни	Теорія та практика політичної пропаганди		
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»		
Спеціальність	052 «Політологія»		
Освітня програма	Політологія		
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»		
Спеціальність	032 «Історія та археологія»		
Освітня програма	Історія та археологія		
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»		
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»		
Освітня програма	Міжнародні відносини (з вивченням двох іноземних мов)		
Галузь знань	06 «Журналістика»		
Спеціальність	061 «Журналістика»		
Освітня програма	Журналістика		
Рівень вищої освіти	Бакалавр		
Статус дисципліни	Вибіркова		
Курс навчання	2 курс		
Навчальний рік	2024-2025 н.р.		
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма	
	3	-	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредитів / 90 годин		
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма	
	– лекції	15	-
	– семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові)	15	-
– годин самостійної роботи студентів	60	-	
Відсоток аудиторного навантаження	33%	-	
Мова викладання	Українська		
Форма підсумкового контролю	залік	-	

Розділ 2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Метою курсу ознайомити студентів із явищем пропаганди та її функціональними засадами як комунікаційної технології в сучасному інформаційному просторі, а також практичної зорієнтованості їх в системі професійних знань.

Отже, завданням дисципліни «Теорія та практика політичної пропаганди» є:

- розкрити місце політичної пропаганди в системі масової комунікації;
- показати основні пропагандистські моделі ХХ ст.;
- визначити категорії сучасної пропаганди;
- охарактеризувати політичну пропаганду в умовах авторитарних та тоталітарних режимів;
- розкрити особливості впливів політичної пропаганди у демократичних режимах;
- визначити джерела та методи політичної пропаганди;
- показати види та засоби пропагандистського впливу;
- розкрити особливості пропаганди в сучасній Україні.

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на **формування компетентностей:**

- для спеціальності «Політологія»:

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК1	Розуміння загальної природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи основні віхи розвитку уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.
	ФК5	Застосування ключових політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

- для спеціальності «Історія та археологія»

Загальні компетентності спеціальності (ЗК)	ЗК7	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
	ЗК8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

-для спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Загальні компетентності спеціальності (ЗК)	ЗК 3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
	ЗК7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

- для спеціальності «Журналістика»

Загальні компетентності спеціальності (ЗК)	ЗК 1	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
	ЗК6	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни

Курс «Теорія та практика політичної пропаганди» Базується на знаннях отриманих в результаті вивчення таких дисциплін як «Психологія», «Соціальна психологія», «Технології політичних процесів».

Студенти мають сформувати розуміння специфіки маніпулятивних впливів в сучасному світі від міжособистісної комунікації до PR-технологій та маніпуляцій у політичних процесах; усвідомлювати наслідки маніпулятивних впливів для індивіда та соціуму в цілому.

2.3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сутнісні характеристики термінів: «пропаганда», «маніпуляція»; специфіку застосування технологій маніпуляції; види пропагандистських та маніпулятивних технік та їх наслідки для суспільства; специфіку медійних та політичних кампаній з точки зору їх впливу на суспільство;

уміти: формулювати та аргументовано висловлювати власну позицію щодо етичних аспектів використання пропаганди та маніпуляцій у міжнародних відносинах; критично мислити для виявлення та протидії пропагандистським та маніпулятивним впливам.

володіти:

- основними методами аналізу пропагандистських впливів, навичками дослідницької діяльності й умінням самостійно аналізувати наявність пропаганди у ЗМІ, політиці, переговорах;
- стратегічним мисленням та основами розробки стратегічного плану для запобігання пропагандистським впливам;
- навичками публічного виступу, наукового мовлення; здатністю використовувати для вирішення комунікативних задач сучасні технічні засоби й інформаційні технології;
- навичками презентації учбових проектів; навиками групової роботи;
- навичками наукових досліджень у сфері маніпуляції свідомістю людини та суспільства.

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

Для спеціальності «Політологія»:

ПРН 1	Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності
ПРН 12	Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування

Для спеціальності «Історія та археологія»:

ПРН 10	Застосовувати сучасні методик у процесі популяризації історії та археології, а також здійснення різних видів педагогічної діяльності.
ПРН 12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот

-для спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

ПРН 3	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у
--------------	--

	світовій політиці
ПРН 5	Знати природу та механізми міжнародних комунікацій

- для спеціальності «Журналістика»

ПРН 1	Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань
ПРН 3	Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

3.1 Денна форма навчання

№	Теми	Лекції	Практичні (семинарські)	Самостійна робота
1.	Політична пропаганда в системі масової комунікації	2	2	7
2.	Основні пропагандистські моделі ХХ ст. Категорії сучасної пропаганди	2	2	7
3.	Політична пропаганда в умовах авторитарних та тоталітарних режимах	2	2	7
4.	Особливості впливів політичної пропаганди у демократичних режимах	2	2	7
5.	Види та засоби пропагандистського впливу	2	2	8
6.	Пропаганда в сучасній Україні	2	2	8
7.	Інформаційна війна епохи Постмодерну	2	2	8
8.	Дезінформація і пропаганда	1	1	8
Всього за курсом		15	15	60

Розділ 4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

4.1.1. План лекцій для денної форми навчання

№ лекції	Кількість годин	Тема лекції	Ключові питання, які розглядаються
Лекція 1	2	Політична пропаганда в системі масової комунікації	1. Мета та завдання курсу “Теорія та практика політичної пропаганди”. 2. Основні моделі комунікації. 3. Комунікаційно-технологічні складові політичної комунікації.
Лекція 2	2	Основні пропагандистські моделі ХХ ст. Категорії сучасної пропаганди	Різновиди пропагандистських моделей. Перший інституційний досвід пропаганди на прикладі англійської пропаганди в роки світової війни. «Теорія великої брехні». Особливості радянської пропаганди. Американська модель пропаганди в період Холодної війни.
Лекція 3	2	Політична пропаганда в умовах авторитарних та тоталітарних режимах	Політична пропаганда як засіб становлення та функціонування політичних режимів. Механізми централізації пропагандистської діяльності. Головні функції політичної пропаганди в авторитарних та тоталітарних режимах. Основні риси політичної пропаганди в авторитарних та тоталітарних режимах.
Лекція 4	2	Особливості впливів політичної пропаганди у демократичних режимах	Засоби політичної пропаганди в демократичних політичних режимах. Взаємозв'язок політичної пропаганди і засобів масової інформації. Місце та роль політичної пропаганди у виборчих процесах. Поліцентричність і багатовекторність демократичної політичної пропаганди. Основні чинники протидії маніпулятивним впливам політичної пропаганди.
Лекція 5	2	Види та засоби пропагандистського впливу	Види пропаганди, їх класифікація. Психологія пропаганди. Механізм впливу пропаганди на психіку людини. Вплив соціально-психологічних стереотипів змісту пропаганди. Спеціальні техніки пропаганди.
Лекція 6	2	Пропаганда в сучасній Україні	Витоки та джерела політичної комунікації в Україні, її особливості. Пропаганда і політична комунікація в Україні. Зародження політичної пропаганди в Україні. Основні функції та ефективність пропаганди в Україні. Політична пропаганда і агітація. Сучасний стан української пропаганди.
Лекція 7	2	Інформаційна війна епохи Постмодерну	Політична пропаганда і глобалізація. Особливості та теорії походження поняття «інформаційна війна». Форми та способи ведення інформаційних війн в ХХІ ст.

			Інформаційна зброя в сучасних інформаційних протиборствах. Застосування глобальної мережі Інтернет в інформаційних війнах. Інформаційні війни та Україна.
Лекція 8	2	Дезінформація і пропаганда	Пройти онлайн курс https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+DISINFO101+2021_T2/home

4.1.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№ лекції	Кількість годин	Тема лекції	Ключові питання, які розглядаються
Семінар 1	2	Політична пропаганда в системі масової комунікації	1. Мета та завдання курсу “Теорія та практика політичної пропаганди”. 2. Основні моделі комунікації. 3. Комунікаційно-технологічні складові політичної комунікації.
Семінар 2	2	Основні пропагандистські моделі ХХ ст. Категорії сучасної пропаганди	Різновиди пропагандистських моделей. Перший інституційний досвід пропаганди на прикладі англійської пропаганди в роки світової війни. «Теорія великої брехні». Особливості радянської пропаганди. Американська модель пропаганди в період Холодної війни.
Семінар 3	2	Політична пропаганда в умовах авторитарних та тоталітарних режимах	Політична пропаганда як засіб становлення та функціонування політичних режимів. Механізми централізації пропагандистської діяльності. Головні функції політичної пропаганди в авторитарних та тоталітарних режимах. Основні риси політичної пропаганди в авторитарних та тоталітарних режимах.
Семінар 4	2	Особливості впливів політичної пропаганди у демократичних режимах	Засоби політичної пропаганди в демократичних політичних режимах. Взаємозв'язок політичної пропаганди і засобів масової інформації. Місце та роль політичної пропаганди у виборчих процесах. Поліцентричність і багатовекторність демократичної політичної пропаганди. Основні чинники протидії маніпулятивним впливам політичної пропаганди.
Семінар 5	2	Види та засоби пропагандистського впливу	Види пропаганди, їх класифікація. Психологія пропаганди. Механізм впливу пропаганди на психіку людини. Вплив соціально-психологічних стереотипів змісту пропаганди. Спеціальні техніки пропаганди.
Семінар 6	2	Пропаганда в сучасній Україні	Витоки та джерела політичної комунікації в Україні, її особливості. Пропаганда і

			політична комунікація в Україні. Зародження політичної пропаганди в Україні. Основні функції та ефективність пропаганди в Україні. Політична пропаганда і агітація. Сучасний стан української пропаганди.
Семінар 7	2	Інформаційна війна епохи Постмодерну	Політична пропаганда і глобалізація. Особливості та теорії походження поняття «інформаційна війна». Форми та способи ведення інформаційних війн в ХХІ ст. Інформаційна зброя в сучасних інформаційних протиборствах. Застосування глобальної мережі Інтернет в інформаційних війнах. Інформаційні війни та Україна.
Семінар 8	2	Дезінформація і пропаганда	Пройти онлайн курс https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+DISINFO101+2021_T2/home

4.2. Завдання для самостійної роботи

Завданням для самостійної роботи є есе на тему: " Пропаганда як зброя в сучасній міжнародній політиці". Вимоги до есе:

- Виконання в довільній формі;
- 100% авторського тексту;
- Логічність викладення;
- Грамотність викладення думок

4.3. Забезпечення освітнього процесу

Ноутбук з підключенням до мережі Інтернет та проектор.

Розділ 5. Підсумковий контроль

5.1. Тестові питання (розміщуються в системі Moodle) для підсумкової контрольної роботи з дисципліни:

1. Приведіть у відповідність правду і міф:

- А) Південь і Схід України завжди говорив російською
- Б) Українська мова – друга за милозвучністю у світі
- В) Історія української мови бере свій початок ще у III ст. до н.е.
- Г) Українська мова була вигадана штучно
- Д) Українська мова – діалект російської

2. Техніка медіа-маніпуляцій, коли індивід є більш схильним лишати свої погляди невисловленими, якщо вони не підтримуються більшістю

- А) Стереотипізація
- Б) «Спіраль мовчання»
- В) Техніка «сандвіча»
- Г) Створення інформаційної реальності

3. Спосіб створення у широкої аудиторії певного настрою з одночасною передачею їм пропагандистської інформації називається:

- А) Емоційний резонанс
- Б) Ефект присутності
- В) Стереотипізація
- Г) Буденна розповідь

4. Назвіть два способи психологічного захисту:

- А) пасивний та активний
- Б) індивідуальний та масовий
- В) суб'єктивний та об'єктивний
- Г) державний та громадянський

5. Написання в Інтернет-мережі (на форумах, у групах новин тощо) провокаційних повідомлень з метою викликати флейм, конфлікти між учасниками, беззмістовну розмову, образи тощо є:

- А) конотація
- Б) флейм
- В) соціо-мобінг
- Г) тролінг

6. Вперше термін «соціальна мережа» було сформульовано Дж. Барнесом у

- А) 1995 р.
- Б) 2005 р.
- В) 1984 р.
- Г) 1954 р.

7. Основна функція маніпулятивних технологій кінематографу:

- А) контроль за глядацьким сприйняттям та спонукання глядача ідентифікуватися із героями фільму
- Б) створити ілюзію "нового життя"
- В) заробити якомога більше грошей
- Г) декларувати нові цінності життя

8. Цілеспрямоване поширення ідей та моделей поведінки серед широких мас населення - це...

- А) агітація
- Б) навіювання
- В) пропаганда
- Г) ідеологія

9. Інформаційно-психологічна безпека особистості - це

- А) здатність держави створити можливості для гармонійного розвитку та задоволення потреб особистості в інформації незалежно від наявності інформаційних загроз;
- Б) гарантування, розвиток і використання інформаційного середовища в інтересах особистості;
- В) всі відповіді правильні

10. Техніка навіювання в рекламі "Ілюзія переконливості" передбачає:

- А) Демонстрація якихось графіків, наведення різноманітних коефіцієнтів, застосування «особливих домішок», посилення на різноманітні «академії», які «об'єктивно» підтверджують перевагу рекламованого товару над виробами конкурентів.
- Б) У тексті є тавтологія — «усі знають, що...», «всім відомо, що...», «всі батьки люблять своїх дітей...», «всі жінки купують це...». Використовується багато «хитрих» слів, що спотворюють реальний стан речей: «всього лише...», «тільки...», «просто...», «тільки 999,99 грн»
- В) Споживачеві ніби кажуть: «Ну це ж не реклама, для реклами ми б найняли зірок. Тут просто демонстрація життєвого досвіду звичайних людей».
- Г) Товар представляють як корисний і потрібний дітям. Дитина щаслива, якщо ви купите їй рекламовану річ: підгузки, шампунь тощо.

5.2. Питання для підготовки до заліку

Основні моделі комунікації.

Комунікаційно-технологічні складові політичної комунікації.

Різновиди пропагандистських моделей.

Перший інституційний досвід пропаганди на прикладі англійської пропаганди в роки світової війни.

«Теорія великої брехні».

Особливості радянської пропаганди.

Американська модель пропаганди в період Холодної війни.

Політична пропаганда як засіб становлення та функціонування політичних режимів.

Механізми централізації пропагандистської діяльності.

Головні функції політичної пропаганди в авторитарних та тоталітарних режимах.

Основні риси політичної пропаганди в авторитарних та тоталітарних режимах.

Засоби політичної пропаганди в демократичних політичних режимах.

Взаємозв'язок політичної пропаганди і засобів масової інформації.

Місце та роль політичної пропаганди у виборчих процесах.

Поліцентричність і багатовекторність демократичної політичної пропаганди.

Основні чинники протидії маніпулятивним впливам політичної пропаганди.

Види пропаганди, їх класифікація.

Психологія пропаганди.

Механізм впливу пропаганди на психіку людини.

Вплив соціально-психологічних стереотипів змісту пропаганди.

Спеціальні техніки пропаганди.

Витоки та джерела політичної комунікації в Україні, її особливості.

Пропаганда і політична комунікація в Україні.

Зародження політичної пропаганди в Україні.

Основні функції та ефективність пропаганди в Україні.

Політична пропаганда і агітація.

Сучасний стан української пропаганди.

Політична пропаганда і глобалізація.

Особливості та теорії походження поняття «інформаційна війна».

Форми та способи ведення інформаційних війн в ХХІ ст.

Інформаційна зброя в сучасних інформаційних протиборствах.

Застосування глобальної мережі Інтернет в інформаційних війнах.
Інформаційні війни та Україна.

5.3. Зразок «нульового» варіанту залікового білету

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет ім. П.Могили

Рівень вищої освіти –бакалавр

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки», Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки», Спеціальність 052 «Політологія»,

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини», Спеціальність 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,

Галузь знань: 06 «Журналістика», Спеціальність 061 «Журналістика»

Навчальна дисципліна

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПОЛІТИЧНОЇ ПРОПАГАНДИ

Варіант 1

- 1. Спільна, дво- або багатостороння контактна взаємодія сторін для прийняття взаємоприйнятних рішень, які вважаються найкращими в певній ситуації має назву:**
  - А) маніпулювання
  - Б) переговори
  - В) агітація
- 2. Свідомість людини та масова свідомість, на які здійснюється певний вплив із метою досягнення бажаного результату - це**
  - А) Інструменти маніпулювання
  - Б) Об'єкт маніпулювання
  - В) Суб'єкт маніпулювання
- 3. Як називається нагляд і контроль держави за мас-медіа?**
  - А) Джинса
  - Б) Пропаганда
  - В) Цензура
- 4. Яку функцію мас-медіа НЕ виконує в суспільстві?**
  - А) Комунікативна
  - Б) Освітня
  - В) Захисна
- 5. Що таке маніпуляція?**
  - А) Свідоме викривлення інформації заради формування певного погляду чи ставлення.
  - Б) Вплив через комунікацію на ставлення населення до певного питання.
  - В) Контроль влади за змістом та поширенням інформації, що визнана шкідливою для неї або суспільства.
- 6. До першого класу маніпулятивної поведінки належить:**
  - А) “Я заслужена людина”,
  - Б) “А що я міг зробити?”
  - В) “Всі так роблять”
- 7. Маніпулятивний прийом в переговорах, коли учасники, починаючи переговори, вимагають значно більшого, ніж реально сподіваються одержати:**
  - А) Прийом “значного завищення первинних вимог”
  - Б) Розстановка неправдивих акцентів власної позиції
  - В) Висування вимог останньої хвилини
- 8. Техніка медіа-маніпуляцій, коли індивід є більш схильним лишати свої погляди невисловленими, якщо вони не підтримуються більшістю:**
  - А) Техніка «сандвіча»
  - Б) Створення інформаційної реальності
  - В) «Спіраль мовчання»

9. Спосіб психологічного впливу, націлений на зміну напрямку активності інших людей, здійснюваний настільки майстерно, що залишається непоміченим ними - це ...

- А) маніпуляція
- Б) пропаганда
- В) фейк

10. Наявність чого з переліченого в медіатексті рекомендують вважати ознакою його достовірності?

- А) цитат з офіційних документів
- Б) двох або більше джерел інформації
- В) коментарів експертів

11. Як називають систематичне вживання слів і висловів, що виявляють агресію до людини чи групи людей за різними ознаками?

- А) Пропаганда
- Б) Маніпуляція
- В) Мова ворожнечі

12. До другого класу маніпулятивної поведінки належить:

- А) "Я заслужена людина",
- Б) "А що я міг зробити?"
- В) "Всі так роблять"

13. Маніпулятивна техніка в переговорах при якій після того, як партнер погоджується з внесеними пропозиціями, інший учасник переговорів висуває все нові і нові вимоги:

- А) Висування вимог останньої хвилини
- Б) Висування вимог по зростаючій
- В) Прийом "Салями"

14. Завершіть вислів "Маніпуляція - це не насильство, а ... "

- А) обман
- Б) спокуса
- С) злочин

15. Що з наведеного нижче вважається головним принципом роботи професійного журналіста?

- А) забезпечення читачів інформацією, що відповідає їхнім смакам та очікуванням
- Б) формування суспільної думки, корисної для загального блага
- В) надання читачам цінної, повної, достовірної інформації

16. Інформаційна війна це:

- А) викладення інформації у спосіб, який формує у суспільстві чи групі людей потрібну точку зору, громадську думку, хід взаємодоповнюючих логічних думок, вичерпну систему поглядів щодо окремих питань на користь організатора інформаційної пропаганди.
- Б) це сукупність інформаційних дій застосованих сторонами, які протистоять одна одній, для досягнення певних цілей.
- В) усі відповіді правильні

17. Написання в Інтернет-мережі (на форумах, у групах новин тощо) провокаційних повідомлень з метою викликати флейм, конфлікти між учасниками, беззмістовну розмову, образи тощо є:

- А) флейм
- Б) соціо-мобінг
- В) тролінг

18. До якого класу маніпулятивної поведінки належить «капкан довіри»?

- А) другий
- Б) третій
- В) четвертий

19. Трикутник Карпмана передбачає ролі:

- А) Керівник, менеджер, підлеглий
- Б) Дитина, дорослий, Батько
- В) Жертва, переслідувач, рятівник

20. Вперше термін «соціальна мережа» було сформульовано Дж. Барнесом у:

- А) 1995 р.
- Б) 2005 р.
- В) 1954 р.

21. Що є неприпустимим для журналістів у зв'язку із професійною етикою?

- А) Об'єктивність поданої інформації
- Б) Моральна відповідальність перед суспільством
- В) Розголошення джерел інформації отриманої конфіденційно

22. Що належить до першоджерел інформації?

- А) Листи, фотографії, тексти, дані органів влади, статистичних установ.
- Б) Науково-популярні публікації, посібники.
- В) Довідники, енциклопедії, бази даних, реферати.

23. Мішені збуджувачі активності людини:

- А) інтереси
- Б) схильності
- В) всі відповіді правильні

24. Яка з новин правдива?:

- А) В Туркменістані ветеранів змусили купити собі подарунки від імені президента
- Б) У Миколаєві за ковідні гроші збудували гігантську статую летючого кальмара
- В) Твіт Ілона Маска обвалив рейтинг партії «Батьківщина»

25. Правда чи міф: «Вступити до ЄС неможливо без референдуму»

- А) правда
- Б) міф
- В) маніпуляція

26. Правда чи фейк:

«У серіалі «Доктор Хаус» згадується Тарас Шевченко, як автор вірша «Як тебе не любити, мій Кременчук?»

- А) правда
- Б) фейк
- В) маніпуляція

27. Яка з новин фейкова?

- А) В Одесі мати поскаржилась, що в її сина болить голова від вакцинованої вчительки
- Б) Олександр Усик присвятив напис на своїх трусах Михайлу Добкіну

28. Яка з новин правдива?

- А) Намісник Києво-Печерської лаври прокляв законопроект про деолігархізацію
- Б) В Кабміні Шмигалья затвердили проєкт переходу на латинку для кримських татар
- В) Боксер Олександр Усик висуватиметься у президенти від партії «ОПЗЖ»

29. Яка з новин правдива?

- А) Київське «Динамо» відкрило школу балету
- Б) У Мукачеві подружжю заборонили називати сина Джавелін
- В) Спецназ СБУ зірвав виступ Моргенштерна на корпоративі в Андрія Єрмака

30. Яка з новин фейкова?

- А) Оксана Марченко після санкцій змінила прізвище, ім'я та по батькові
- Б) У Харкові чиновник, упійманий на хабарі, втік у декрет
- В) Арсен Аваков уже три роки не платить кредит за житло

Затверджено на засіданні кафедри соціології та політології.

Протокол № ___ від «___» 20__ року.

Завідувач кафедри
Екзаменатор

Т.В.Лушагіна
Т. В. Лушагіна

Критеріями оцінювання виступають: правильна відповідь на одне тестове питання 1 бал.

Розділ 6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

6.1. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку та екзамені згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Теорія та практика політичної пропаганди» застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

6.1.1. Денна форма навчання

3, 5 семестр

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Опитування та виступи на групових заняттях (передбачено 10 відповідей)	10 x 4 = 40	Протягом семестру
2.	Підсумкова контрольна робота	10	17-18 навчальні тижні
3.	Самостійна робота	20	Протягом семестру
4.	Залік	30	Іспитова сесія
	Всього	100	

6.2. Критерії оцінювання

Опитування на групових заняттях – форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів самостійно опрацювати матеріал та викладати його, відповідати на запитання викладача та колег. Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті для денної форми навчання – 4 бали. Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 4 бали ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

Оцінка 3 бали ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності;
- мова добра.

Оцінка 2 бали ставиться в такому випадку:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка;

- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках;
- мова спрощена.

Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання вміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

Підсумкова контрольна робота (тестування).

Критеріями оцінювання виступають: правильна відповідь на одне тестове питання 1 бал.

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

1. Гончарук-Чолач Т., Джугла Н. Теорія та практика політичної пропаганди. Підручник. К.: Ліра-К, 2020. 254с.
2. Гойман О. Маніпулювання масовою свідомістю в умовах сучасної гібридної війни. Грані. 2019. с. 50–56.
3. Городенко Л. Теорія мережевої комунікації: монографія. К.: Академія Української Преси, 2020.
4. Дзьобань О.П., Пилипчук В.Г. Інформаційне насильство та безпека: світоглядно-правові аспекти: монографія. Харків: Майдан, 2019. 244 с..
5. Жарков Я. М. та ін. Інформаційно-психологічне протиборство (еволюція і сучасність): Монографія. К.: ПАТ «Віпол», 2019. 248 с.
6. Житарюк М. «Гарячі точки» у засобах масової інформації, пропаганди і маніпуляції. Особливості російсько-української війни 2014 р. Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. 2019. Вип. 40. с. 208–214.
7. Корнеєв В.М. Соціально-комунікаційний підхід в українській науці: автореф. Дис. докт. наук. зі соц. ком. К, 2019.
8. Кравчук М.А. Політична пропаганда як засіб становлення і трансформації політичних режимів. Дисер. на здобуття вчен. звн. канд. політичних наук. Луцьк, 2019.
9. Малик І. Механізми протидії негативним впливам інформаційної пропаганди. Humanitarian vision. 2019. Vol. 1, Num. 2. с. 47-54.
10. Павлов Д. Політична пропаганда: до визначення поняття. Гілея: науковий вісник. 2019. Вип. 79. С. 328–331.
11. Почепцов Г. Г. Пропаганда 2.0. Харків: Фоліо, 2018. 796 с.
12. Почепцов Г. Високі гуманітарні технології як складова шостої технологічної хвилі: [http://osvita.mediasapiens ua.matterial.2849](http://osvita.mediasapiens.ua/material/2849)
13. Почепцов Г. Комунікативний інжиніринг: теорія і практика: навч. посіб. для студ і асп. К.: Альтпрес, 2018.
14. Почепцов Г. Когнітивні підходи до аналізу інформаційного простору.: <http://osvita.mediasapiens ua.matterial.1418>.
15. Почепцов Г. Комплексні смислові війни.: <http://osvita.mediasapiens ua.matterial/19491>.
16. Почепцов Г. Комунікативний контроль над розумом.: <http://osvita.mediasapiensua.matterial/2948>.
17. Почепцов Г. Мегацеркви та їх комунікативні стратегії: <http://osvita.mediasapiens ua.matterial/2823>.
18. Почепцов Г. Управління масовою свідомістю як частина глобального управління.: <http://osvita.mediasapiens ua.matterial/3111>.